

ВИСНОВОК

До протоколу № 190
від 05 листопада 2025 року

до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо деполітизації та професіоналізації керівного складу
місцевих державних адміністрацій»
(реєстр. № 14029 від 11.09.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув у межах предметів свого відання на засіданні 5 листопада 2025 року (протокол № 190) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо деполітизації та професіоналізації керівного складу місцевих державних адміністрацій» (реєстр. № 14029 від 11.09.2025), поданий народними депутатами України Р. Лозинським, Я. Юрчишиним та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування визначено головним у підготовці цього законопроекту.

У Пояснювальній записці зазначено, що законопроект розроблено з метою вдосконалення законодавства про місцеві державні адміністрації в частині професіоналізації інституту голів місцевих державних адміністрацій та розбудови ефективної системи стримувань і противаг з урахуванням поточних викликів.

Законопроектом пропонується оновити Закон України «Про місцеві державні адміністрації» щодо професіоналізації керівного складу місцевих державних адміністрацій, зокрема передбачити, що призначення на посади здійснюється за результатами конкурсу, проведеного відповідно до законодавства про державну службу.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило низку зауважень і пропозицій до законопроекту, серед яких відсутні зауваження, що стосуються сфери освіти і науки.

Міністерство освіти і науки України повідомило, що не має зауважень та пропозицій до законопроекту.

Міністерство фінансів України зазначає, що законопроект потребує фінансово-економічних обґрунтування і визначення реальних джерел покриття додаткових витрат для забезпечення збалансованості державного бюджету.

Міністерство розвитку громад та територій України підтримує законопроект за умови його доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень. Зокрема, зауважено, що положення законопроекту щодо конкурсного відбору кандидатів на посади голів місцевих державних адміністрацій, який проводиться в порядку, визначеному законодавством про державну службу, є дискусійними з точки зору їх відповідності Конституції України.

Національне агентство України з питань державної служби повідомило, що законопроект потребує суттєвого доопрацювання та надало низку пропозицій, зокрема:

- запропонований трирічний строк перебування на посаді голови місцевої державної адміністрації не відповідає вимогам Закону України «Про державну службу», яким визначено п'ятирічний строк для посад категорії «А»;

- встановлення вимог лише щодо володіння державною мовою для осіб, які зараховуються до кадрового резерву, звужує коло вимог, передбачених для державних службовців категорії «А»;

- вимоги до кандидатів мають відповідати положенням Закону України «Про державну службу», зокрема щодо вільного володіння однією з офіційних мов Ради Європи;

- необхідно врахувати норми Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» щодо поступового впровадження обов'язковості володіння англійською мовою для посад категорії «А».

Національна академія правових наук України (далі – НАПрН України) у своїх пропозиціях, підготовлених Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, звернула увагу на таке:

- у проекті Закону передбачено створення Єдиної комісії, однак чинне законодавство не містить такого органу, тому термінологію необхідно узгодити із Законом України «Про державну службу»;

- запровадження граничного трирічного строку перебування на посаді голови місцевої державної адміністрації суперечить Конституції України та є надмірно обмежувальним. Фахівці НАПрН України зазначають, що оптимальним є встановлення строку у 3–5 років із можливістю продовження на один рік за рішенням Кабінету Міністрів України;

- необхідно конкретизувати порядок визначення «іншої кандидатури» для призначення, а також правову форму «вмотивованого відхилення», передбаченого проектом.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» висловила підтримку законопроекту. Водночас, звернула увагу на відсутність фінансово-економічного

обґрунтування та відповідних розрахунків щодо створення та функціонування Єдиної комісії з добору кандидатів до кадрового резерву, а також забезпечення щорічного професійного навчання осіб, які перебувають у кадровому резерві.

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, визначений головним з підготовки цього законопроекту, на своєму засіданні 6 жовтня 2025 року розглянув законопроект і за результатами розгляду рекомендував прийняти його за основу.

Підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти, розглянувши на своєму засіданні 20 жовтня 2025 року законопроект реєстр. № 14029 та надані до нього експертні висновки, запропонував за результатами його розгляду на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України зазначений проект Закону прийняти за основу.

Заслухавши інформацію голови підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти Коваль О.В., обговоривши зазначене питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо деполітизації та професіоналізації керівного складу місцевих державних адміністрацій» (реєстр. № 14029 від 11.09.2025), поданий народними депутатами України Р. Лозинським, Я. Юрчишином та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок, висновки Національного агентства України з питань державної служби, Національної академії правових наук України, Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» до Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, визначеного головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК